

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 2 • год. CIII • 25 януари 2024 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

ОБЩО СЪБРАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ НА СТДБ

Отчетена бе дейността през 2023 г.
и бяха начертани целите и задачите за 2024 г.

На 21 януари т.г. в столицата се проведе Общо събрание на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България, което премина при следния дневен ред: 1. Отчет за дейността на СТДБ за 2023 г.; 2. Отчет за изпълнението на бюджета на СТДБ за 2023 г.; 3. Приемане на план – програма за дейността на СТДБ за 2024 г.; 4. Приемане на бюджет на СТДБ за 2024 г.; 5. Прекратяване на членство в СТДБ (ВК); 6. Приемане на нови членове на Общото събрание на СТДБ; 7. Разни

След като бе установено, че има кворум и събранието е законно, то бе открито. За водещ на събранието бе избран Михаил Вълв – заместник-председател на Централното ръководство. С едноминутно мълчание бе почетена паметта на починалите членове на Върховния комитет и съмишленици на тракийската кауза: отец Александър Чъкърък, отец Боян Саръев, сливеният митрополит Йоаникий, Божанка Николова, председател на Тракийско дружество „Лазо Лазов“ в гр. Средец, Манол Манолов – председател на Регионалното тракийско дружество във Варна, Недялко Комнев – председател на Клуба на ветераните, Димитър Шалапатов – председател на филиала на ТНИ в Хасково.

Доклад-експозе по отчета и план-програмата направи председателят на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Премянов. Той отчете 2023 г. като успешна за Съюза, и благодари на членовете на Централното ръководство и на председателите на тракийските дружества, с чието активно съдействие са организирани основните мероприятия като: 26 март – Ден на Тракия, традиционните тракийски гергьовски събори в Поморие и Одрин, Национален фестивал Фолклорен венец „Божура“ в Средец, Национален тракийски младежки събор „Илиева нива“, Национален тракийски християнски събор „Спасовден“ в Ямбол, Национален тракийски събор „Богородична стъпка“, Национален тракийски събор в с. Славейно, Национално тракийско поклонение на Петрова нива, Националния женски тракийски събор – поклонение в с. Аврен, Национално тракийско поклонение „Ден на тракийската памет“ в Маджарово.

Подчертан бе приносът на Културен клуб „Тракия“, който функционира съвместно с издателство „Захарий

Стоянов“ и привлича към тракийската кауза представители на творческата интелигенция – изявени български писатели, поети, интелектуалци, художници, чиито творчески вечери събират тракийци, дипломати и съмишленици на тракийската кауза.

Акцент бе поставен на реализацията на идеята за издаване на Енциклопедия Тракия, чиито втори том е под печат.

Председателят на СТДБ изрази увереност, че през 2024 г., когато се навършват важни юбилейни годишнини като 90 години от основаването на ТНИ, 100 години от основаването на ТМС и 180 години от рождението на Капитан Петко войвода, тракийци ще продължат да укрепват своята организация и да отстояват българщината.

Присъстващите приеха доклада, отчета за дейността, план-програмата за 2024 г., финансовия отчет за 2023 г. и проектобюджет за 2024 г.

За нови членове на Върховния комитет бяха избрани Стоян Чилев Райчевски – историк, акад. Васил Стоянов Сгурев – учен от БАН, Милен Стоев Люцканов – дипломат, Николай Атанасов Василиев – управител на Дивата ферма в Маджарово, Георги Желяз-

ков Георгиев, Мариус Иванов Донкин – актьор, Богдан Константинов Паташев – посланик, и новоизбраните председатели на тракийски дружества: Донка Русева Дамянова – председател на ТД „Слав Мерджанов“ в Карнобат, Възкресия Андонова Вълва – председател на Тракийското дружество в Маджарово, проф. Маринела Иванова Грудева и Павел Красимиров Лозанов – съпредседатели на Регионалното тракийско дружество във Варна и Георги Димитров – председател на Тракийското дружество в Свети Влас, което става член на Съюза.

За членове на Централното ръководство бяха избрани тракийците посланик Георги Димитров Димитров и Милен Стоев Люцканов.

Приетите план-програма на СТДБ за 2024 г. и декларацията на Върховния комитет, ще може да прочетете в следващия бр. 3 на вестник „Тракия“.

По традиция преди Общото събрание на СТДБ Краснодар Беломорски – зам.-председател на ЦР, Хубен Хубенов-член на ВК от Хасково, Зорница Радонова и Искра Чернева поднесоха цветя пред паметника на Капитан Петко войвода в Борисовата градина в София.

БЪЛГАРИЯ ИМА НУЖДА ОТ НАС!

**ДОКУМЕНТИ ОТ ОБЩОТО СЪБРАНИЕ
НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ НА СТДБ**

Доклад на Красимир Премянов,
председател на СТДБ

стр. 2

Отчет за дейността на СТДБ
през 2023 година

стр. 3

Честит рожден ден!

На 27 януари председателят на СТДБ Красимир Премянов празнува рожден ден.

Пожелаваме му здраве, любовта на хората, които обича и енергия за отстояване на тракийската кауза!

Честит празник!

ЧЕСТВАНЕ НА АЛЕКО

ИСКРА ЧЕРНЕВА

На 13 януари членове на ТНИ и СТДБ почетоха рождената дата на Алеко Константинов пред неговия паметник в Борисовата градина в София. Алеко е бележит общественик, юрист и талантлив, обичан писател. Известен е с псевдонима си Щастливеца, възпяващ в себе си изтънчената ирония, с която той възприема действителността и недъзите в следосвобожденска България, но и в пълно противоречие с неговата нерадостна лична съдба. Съчетаването на страстта към пътешествията, безграничната му любов към българската природа и литературната му дарба раждат едни от най-въздействащите пътеписи в литературната ни история. Заради това той е избран и за патрон на туристическото движение у нас, чиито представители също почетоха писателя с мелодични туристически песни.

Емоционално слово пред присъстващите произнесе проф. Светлозар Елдров – член на УС на Тракийския научен институт. Той нарече Алеко възпитател на българския народ, творец с много огън в сърцето си, потребен и днес на нацията ни. Неговата нелепа смърт го нарежда до други талантливи наши писатели и поети, напуснали твърде рано този свят, повечето от които станали жертва на бездушието и политическите борби, като Пейо Яворов (роден на същата дата), Димчо Дебелянов, Пенчо Славейков, Гео Милев, Христо Смирненски, Никола Вапцаров и още много други.

ДОКЛАД НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА СТДБ КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ

ПРЕД ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪЮЗА ПРЕЗ 2023 Г.

Уважаеми колеги,
Уважаеми тракийци,

На днешното Общо събрание на Върховния комитет трябва да отчетем дейността си през 2023 г. Всички разполагате с отчет, затова ще се опитам да бъда кратък и ще маркирам само няколко съществени момента, имащи отношение към темата.

Съюзът на тракийските дружества в България и тракийски дружества провеждахме своята дейност в условията на сложна вътрешна и международна обстановка, наситена с кризи, конфликти и вонени действия. Конфликтите в Украйна, в ивицата Газа, продължаващото напрежение между САЩ и Китай и др., оказват въздействие върху световния мир и засилват противопоставянето между Запада и немалка част от останалия свят.

България беше част от тези процеси, които пряко или косвено влияеха на вътрешната политика на страната и слагаха своя отпечатък върху социално-икономическата обстановка. С конфликти и скандали започна работата си 48-то Народно събрание, които наложиха нови предсрочни парламентарни избори на 2 април 2023 г. Тези избори, предшествани от ожесточена кампания, родиха поредния разделен парламент.

Проведените парламентарни и местни избори (29 октомври и 5 ноември) задълбочиха противоречията в българското общество. Огромната част от българските граждани се дистанцираха от претендентите за властта и с неучастието си в изборите показаха своето недоверие към политическото статукво. След сложни преговори на 6 юни беше създадено уникалното за нашите условия ротационно правителство, чиято дейност е съпътствана от противоречиви решения, които се разминават с дневния ред на българските граждани.

На този фон става все по трудно да се консолидира българското общество около укрепването на държавността, подобряване на стандарта на живот и провеждане на външна политика, отговаряща на националните интереси.

Тракийската организация по смисъла на своето съществуване и функциониране е призвана да предлага теми, които би трябвало да обединяват българското общество, да отстояват неговите ценности и исторически завоевания. Към това бе насочен нашият дневен ред. В отчета за 2023 година са посочени многобройните прояви, обединили усилията на тракийските дружества и Съюза като цяло. Важно място сред тях заемат дейностите, които посветихме на 120 годишнината от Илинденско-Преображенското въстание и 110 години от разорението на тракийските българи. Наред с традиционните прояви представихме тематични изложби, проведохме научни конференции в София и в страната. На висок интерес се радваха представянето на том 1 на Енциклопедия „Тракия“ и изложбата, посветена на 110 години от разорението на тракийските бежанци. Последната беше представена от 6 до 12 декември 2023 година и в Народното събрание.

Цялата дейност на Съюза на тракийските дружества в България, Тракийския научен институт, Тракийския младежки съюз и Тракийския женски съюз се провеждаше в условията на финансови рестрикции. Въпреки това успяхме да отбележим 90 години от създаването на Тракийския женски

съюз, поехме шефство при изграждането на паметника на отец Александър Чъкърък и осигурихме необходимата масовост на нашите прояви. Част от тях бяха уважени от държавния глава, който участва в Националните тракийски събори на Петрова нива и в Маджарово.

Когато анализираме дейността си през отчетния период трябва да изразим своето удовлетворение от доброто взаимодействие с ръководствата на общините в Малко Търново, Ивайловград, Стара Загора, Казанлък, Свиленград, Поморие, Тунджа, Маджарово, Крумовград, Търговище, Чепеларе, Смолян, Бургас. Това до голяма степен е заслуга на председателите на тракийските дружества в тези градове.

За съжаление трябва да признаем, че продължават да се проявяват някои хронични проблеми като липсата на приемственост и включването на млади хора в организацията, както и липсата на достатъчно средства за обезпечаване на дейността. Това са проблеми на централно ниво и на повечето дружества в страната. Липсата на средства трябва да ангажира в по-висока степен тракийските дружества, които трябва да отстояват правата си пред местните общински съвети, както на редица места това е постигнато. Що се касае до липсата на средства на централно равнище, ще продължим да очакваме тракийските дружества да изпълняват своите уставни задължения. Защото с неплащането

на членски вноски и неизпълнение на уставните задължения се прекъсва материалната връзка със Съюза.

Поради мащабния характер на предстоящите задачи – издаване на том 2 и 3 на Енциклопедия Тракия, подготовката и утвърждаването на проекта за метростанция „Тракия“, изграждането и откриването на паметника на отец Чъкърък, отбелязването на 100 годишнината на ТМС и 90 годишнината на ТНИ, ръководството ще положи необходимите усилия, за да завърши цитираните проекти.

Безпокойство буди и ограничения абонамент за в. Тракия. Получава се така, че се прекъсва идейната и информационна връзка между тракийци. А това влияе на единството и дееспособността на нашата организация. Всички искат да се видят на снимки във вестника, да прочетат за дейността и мероприятията на своите дружества, а абонаментът е намален. Моля, съответните тракийски ръководители да си направят необходимите изводи.

Позволете да ви напомня за още един проблем. Преди няколко години една група, получила голяма част от тракийските имоти, се опита да внесе разкол и да разцепи организацията. Всички наши заслужени ветерани, някои от които вече не са сред нас, реагираха остро на тези деяния, заклеймиха инициаторите на разкола и дадоха своите категорични оценки. Единодушно Върховният комитет в

съответствие с Устава на СТДБ, изключи от своите редици председателите на въпросните дружества, но не и техните членове. Ето защо разбирането за единство в нашите редици не означава отказ от диалог с редовите членове, но не приемаме присъствието на хора, които си присвоиха тракийските имоти и направиха опит за разцепление на организацията. Нещо повече, някои от тях се опитаха да присвоят името на Съюза, регистрираха дублиращи имена на ТЖС и ТМС. Благодарение на своевременната реакция на Централното ръководство успяхме да запазим уникалността на наименованията и защитихме по съдебен път имената на Съюза и неговите структури. Ето защо моят призив е да не легитимираме изключените от нашите редици.

В заключение ми се иска да оценя по достойнство работата на Искра Чернева и Зорница Радонова, които отговорно и съзнателно работеха за тракийската кауза и продължиха да поддържат библиотечния фонд на СТДБ и ТНИ, който се попълва и обогатява с нови книги. Въпреки трудностите продължихме редовно да издаваме Известията на ТНИ, вестник „Тракия“ и да поддържаме сайта. Затова дължим благодарност на проф. Васил Проданов, на доц. Ваня Стоянова и д-р Ваня Иванова.

Предстоят ни важни и отговорни задачи. През тази година ще излезе том 2 на Енциклопедия „Тракия“. Ще трябва да организираме неговото представяне в страната, да изготвим тематични изложби, посветени на съответните годишнини, да направим опит да пристъпим към подготовката на том 3 на Енциклопедия „Тракия“, да организираме традиционните прояви, научни конференции и издания, окончателно да изградим и да открийм паметника на отец Чъкърък, да направим обучение на актива на СТДБ и на ТНИ, да поддържаме в добро експлоатационно състояние седалището на Съюза и на ТНИ. И не на последно място – във взаимодействие с БПЦ и българската държава да не позволим нашето историческо наследство – църквите „Свети Георги“ и „Св. св. Константин и Елена“ в Одрин да бъдат обезбългарени и превърнати в средство за пропаганда на Цариградския патриарх.

Надявам се да успеем да използваме тракийската карта за положително въздействие върху двустранните отношения със Северна Македония чрез представяне на том 2 на Енциклопедия Тракия, тематична изложба и поканването на техни младежки състави на Националния тракийски фолклорен събор „Богородична стъпка“.

Поднасям благодарност на членовете на Централното ръководство, на заместник-председателите на Върховния комитет, на ръководствата на ТНИ, ТЖС, ТМС и ПК „Тракия“ за доброто взаимодействие и за всеотдайната работа. Огромна благодарност дължим и на председателите на тракийските дружества. Ще продължим да следваме принципа, че Тракийската организация може да бъде силна, само когато са силни тракийските дружества и е активно Централното ръководство и съставните звена.

Искам да благодаря на всички вас, които сте тук, и които с личните си усилия превърнахте нашата дейност в националнозначима. Изразявам увереност, че и през тази година ще продължим да работим активно за тракийската кауза.

България има нужда от нас!
21 януари 2024 г.

ОБЩО СЪБРАНИЕ НА РЕГИОНАЛНОТО ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО В ГР. ВАРНА

На 13 януари 2024 г. бе проведено редовно Общо събрание на Сдружение „Регионално тракийско дружество – Варна“ с регистрирано представителство на териториалните обединения в гр.

Варна, с. Тополи, с. Осеново и с. Гроздьово.

В отчета на Управителния съвет бяха открити позитивни моменти от дейността на Сдружението, доказващи прогресивната насока в неговото развитие. Отбелязан бе зна-

чителен ръст на числения състав на организацията и то само в рамките на последното шестмесечие на изминалата 2023 г. Очертани бяха и някои нерешени проблеми, които основоположника акцентите в програмата

на Сдружението за новата 2024 г.

Направени бяха промени в Устава, с цел облекчаване на взаимодействието между Управителния съвет и ръководствата на териториалните обединения, влизаци в структурата на Сдружението. Бе взето решение ръководството на Сдружението и на Управителния съвет в следващия петгодишен период, да се осъществява чрез Съпредседателство в лицето на проф. д-р Маринела Грудева – досегашен зам. председател и Павел Лозанов, нов член на Управителния съвет. За председател на Контролния съвет бе избрана Мая Раданова – досегашен зам. председател.

В заседанието на Общото събрание взе участие г-н Красимир Премянов – председател на СТДБ, който приветства членовете на Сдружението и очерта основните тенденции в развитието на тракийското движение у нас. От името на СТДБ бе връчен сребърен плакет на г-жа Атанаска Карагяурова – дългогодишен член на РТД и председател на Контролния съвет. С грамоти на РТД бяха удостоени: Геновева Михова – директор на ТНИ – филиал Варна, Симеон Кулиш – председател на Младежката секция към РТД, Денка Георгиева – председател на тракийската секция в с. Тополи, Недялка Тенева – председател на тракийската секция с. Осеново и Надя Динчева – адвокат, осигуряващ юридическото консултиране на РТД.

ЧЛЕНОВЕТЕ НА ВК НА СТДБ ИВАН ГРАНИТСКИ И ИВАН МАРАЗОВ С ПРОМОЦИЯ НА КНИГИ, ПОСВЕТЕНИ НА КУЛТУРАТА НА ТРАКИТЕ

Членове на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България член кор. Иван Гранитски и проф. Иван Маразов представиха на 15 януари, в препълнения салон на БАН, книги от поредицата „Мнемозина“, посветени на културата на траките. Те съдържат мистични поеми от Иван Гранитски и критически коментари от Иван Маразов.

Промоцията беше уважена от Илиана Йотова - вицепрезидент на Република България, Красимир Премянов - председател на Съюза на тракийските дружества в България, Краснодар Беломорски - заместник - председател на Централното ръководство на СТДБ и председател на ТД „Тракия“ в столицата, член кор. Васил Проданов - председател на ТНИ, историкът Стоян Райчевски, Зорница Радонова, учени от БАН, дипломати и общественици.

За проф. Иван Маразов митологията носи съзнанието, душата, миогледа на един народ, но тъй като тракийската митология е запазена откъслечно, той смята, че тя трябва да се проследява и нареджда като пъзел.

Член кор. Иван Гранитски даде висока оценка на текстовете на проф. Маразов и подчерта, че те имат изключително висока научна стойност, но и характера на увлекателно четиво.

БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ И ИЗДАТЕЛСТВО „ЗАХАРИЙ СТОЯНОВ“

ИМАТ УДОВОЛСТВИЕТО И ЧЕСТТА ДА ВИ ПОКАНЯТ НА ПРЕДСТАВЯНЕ НА КНИГИТЕ ОТ СПЕЦИАЛНАТА ПОРЕДИЦА „МНЕМОЗИНА“

„ЗАЛМОКСИС“, „ТРАКИЙСКИЯТ КОННИК“, „ГИБЕЛТА НА ТРОЯ“, „ПЪТЯТ НА ДУШИТЕ“ И „ОРФЕЙ“ ОТ ИВАН ГРАНИТСКИ И ИВАН МАРАЗОВ

15 ЯНУАРИ 2024 Г. (ПОНЕДЕЛНИК) ОТ 18.00 Ч. В ГОЛЕМИЯ САЛОН НА БАН УЛ. „15 НОЕМВРИ“ № 1

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА...

Продължава от 3-а стр.

В течение на цялата година учени от ТНИ представиха с много професионализъм и при нестихващ интерес първи том на енциклопедия „Тракия“ пред обществеността в Ивайловград, Варна (и в с. Тополи, Варненско), Бургас, Кърджали, Чепеларе, Смолян, Пловдив, както и по време на националните тракийски събори на „Илиева нива“ и на „Петрова нива“.

През 2023 г. продължи представянето на изложбата „125 години организирано тракийско движение в България“ в различни градове в страната. Наред с нея специалистите от ТНИ подготвиха друга изложба, посветена на 110-годишнината от разорението на тракийските българи. Интересът към нея бе огромен в градовете и местата, където тя бе представена: Ивайловград, Смолян, Маджарово, по време на националния събор на „Петрова нива“, в с. Хухла. Гостуването ѝ бе съпроводено със срещи и научни беседи пред местната общественост и допринесе за популяризирането на историята на

тракийските българи и на дейността на тракийската организация. На 6 декември фотосите бяха изложени в зала „Мраморна“ на Народното събрание, което е заслужено признание за творческия екип на създателите ѝ и като цяло за ТНИ. Съществена част от дейността на ТНИ през изминалата година бе провеждането на националната научна конференция под мотото „Докоснатият бляк: 110 години от освобождението на Тракия“ във Военния клуб в София на 17 май.

С доклади участваха: чл.-кор. проф. Васил Проданов, директор на ТНИ, проф. д-р Светлозар Елдров, проф. д-р Тодор Петров, проф. д-р Трендафирл Митев, проф. Павел Демиров, проф. д-р Георги Янков, чл.-кор. Иван Гранитски, проф д-р Пенка Найденова, Стоян Райчевски, доц.д-р Георги Митринов, доц. д-р Слави Славов, д-р Виолета Костова, доц.д-р Генова Михова, д-р Иван Винаров, д-р Владимир Калоянов, Георги Стоянов, Антон Иванов, Георги Илиев, Иванка Мечева.

Продължава на 8-а стр.

АНТОНОВДЕН СЪБРА ТРАКИЙЦИ В САЛОНА НА ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО „ГЕОРГИ САПУНАРОВ“ В ХАСКОВО

Антоновден събра тракийци и приятели в салона на Тракийско дружество „Георги Сапунаров“ в Хасково.

Антоновден е християнски празник, на който се почита паметта на Антоний Велики, смятан за основоположник на християнското монашество. Според легендата той е живял до 105-годишна възраст. След като преживял дълги духовни борби и живял 20 години в пустинята в пълно

усамотение, свети Антоний бил дарен с дарбата да лекува.

На Антонов ден Тракийското дружество „Георги Сапунаров“ и читалище „Тракия 2008“ организираха празник за своите именници, сред които беше и Тонка Маврова Костадинова – дългогодишна певица при ФГ „Тракийска дъга“.

Сръчните ръце на тракийки бяха подготвили баници, погачи и сладкиши, които подсладиха празника.

ПОРТРЕТ НА ЯНА БЕЖАНКАТА, ЗАСЛУЖИЛА МЯСТО СРЕД 10-ТЕ ИЗЯВЕНИ БЪЛГАРИ НА ИЗЛОЖБА В БРЮКСЕЛ, ПОСВЕТЕНА НА ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ВЕЛЯНА КРЪСТЕВА –
ПРАВНУЧКА НА ЯНА СТОИЛОВА,
ИД „СТОЯН МАВРОДИЕВ“, ГР. ТЪРГОВИЩЕ

Съдбата на българите от Източна Тракия е неразделна част от историята на България. Началото е неразривно свързано с несправедливите решения на Берлинския договор от 13 юли 1878 г., който откъсва от територията на българската държава земи с българско население. Стотици от тях, които са от Тракия, отново остават под османско робство. Такава е съдбата на моите предци, живели в с. Хиделии, Хайриболска област. Животът им е белязан от денонощен труд, борба за независимост и свобода, за равенство и уважение между мъжете и жените.

Във връзка с предстоящото отбелязване на 90 години от създаването на Тракийския женски съюз ще се постарая да разкажа за моята прабаба Яна Стоилова Андреева от село Хиделии. За да напиша тези редове използвам записаните спомени на чичо ми Неделчо Петров – последното ѝ дете. Спомените за нея разказват за безброй прояви на дипломатия, борба за новото във всичките му проявления, усилие за съпричастност и помощ към страдащите на ближния.

Прабаба ми Яна израства в многолюдно семейство като първо дете, поемашо ролята и грижите на майката. Съдбата е била щедра към нея. Когато започва да пее по жътва, останалите жени са казвали: „Млъкнете мари! Стоиловата Яна пее.“

Тя дама своя принос при подготовката на Илинденско-Преображенското въстание. Деверът ѝ Андрей Илиев и носи платове, от които тя шие дрехи на въстаниците – ямурлуци, навуца, ризи, чорапи, които плете заедно с жени от семейството. Яна Стоилова е олицетворение на жената бунтарка, жената борец за проявите на новото във всяко изменение. Съпругът ѝ е пребит от турските пълчища, събран с брат му Андрей, под предлог, че подкрепя въстаниците.

Селото е с привилегии. В него няма право да ношува турчин без разрешението на кмета. А когато минава турчин с кон, той трябва да мине пеш. Като снаха на кмета Яна посреща окъснените турци с уважение и достойнството на българка.

Започването на Балканската война е очаквано от жителите на с. Хиделии, дава им кураж и надежда за справедливост. Яна дава всичко от себе си, за да могат жените да ознаменуват с песни и хора панихидата за мъртвите и курбан за здравите.

На 16 юни 1913 г. започва Междусъюзническата война. В тези военни дни на страх и напрежение на 12 юли 1913 г. се ражда петото дете на Яна и Петър Андрееви – Димитър – моят дядо. Мъжете са по нивите. Усилно работно време е. Жътва. На следващия ден турския башибозук нахлува в с. Хиделии.

Чуват се гърмежи. Яна забелязва, че на стената е закачена бойна пушка. Зарива я в курника, защото ако я намерят турците, ще избият цялото семейство. Чува се изстрел в двора. Тя съобразява да събере яйца в престилката си и така да заблуди врага. Не се стъписва от алчността на турците, които грабят където каквото намерят – стока, покъщнина. Това не я обезпокоява. Вечерта късно идва познат турчин от съседното село. Яна приема предложението му да ги скрие в неговата къща. Скриват се в обора при добитъка. На сутринта една от биволиците познава стопанската си Яна Андреева и започва да я ближе. Какво по ясно доказателство за грижата на човека към животните. Вечерта турчинът ги връща в с. Хиделии под предлог, че има опасност за живота на семейството му като укривател на българи.

В Андреевия дом не останало нищо. Турски офицер идва в селото и нарежда на башибозука да напуснат, а българите да се приготвят за път. Настава суматоха от това кое е най-необходимо да се вземе. Бащата на Яна – дядо Стоил съобразява да вземе и документите на имотите, които притежава. След два – три часа всички потеглят за България. Върволицата от хора е дълга. Башибозукът продължава набезите си. Щом войниците се отдалечават от върволицата започват нападения, претърсвания. Независимо от страха, през нощта палат огньовете да се стоплят, изперат или нахранят. Майките кърмачки губят кърмата си, бебета плачат. Това издава тяхното убежище и башибозуците започват да ги преследват.

Яна Андреева е заедно с баща си и децата – Калина на 10 години, Хубавинка – 8 г., Тодорка – 4 г., Илия на 2 г. и бебето Димитър на два дни. По-големите вървят сами, но трите ги носи Яна – четиригодишното на гърба си, двегодишното на ръце, а бебето със зъбите си. Изморена от товара и дългия път, от плача на бебето и одумките на придружаващите, Яна решава да хвърли собственото си дете на пътя. Двете по-големи деца поглеждат захвърлените деца. Разпознават своето братче Митко. Грабват го и застигат майка си с думите: „Майко, ти защо си хвърлила нашето братче? Я го вземи и носи.“ Тя се ужасява от думите на децата си и жалкия поглед на бебето. За жалост обстоятелствата я принуждават да повтори действията си. Кръстникът се намесва в носенето на бебето. Така стигат до българската граница. Турският офицер, който ги придружава, с мъка и сълзи в очите се разделя с тях. Яна пресъздава с благодарност думите му: „Не знам дали сте доволни от мен, аз бях ваш придружител и защитник до тук. Съжалявам, че не мога да ви помогна. От сега нататък се защитавайте сами.“ Разплаква се, слага ръце на очите си и прави дълбок поклон. Отминава стотина метра и

отново се покланя. Бежанците споделят, че жилите му вероятно тече българска кръв. Не допускат, че се дължи само на човешина.

Останали без охрана, нападнати от башибозук, те успяват да минат границата и да стигнат до Харманли. Яна Стоилова Андреева се събира със съпруга си Петър Андреев в с. Бухлари (Буховци). Там Петър се среща с леля си Вела, сестра на баща му Илия.

Вслушвайки се в съвета на съселяните си, срещани по пътя, пристига в Бухлари с една паламарка, сърп и салтамарка (мъжка дреха) на гърба. Започва одисеята на бежанците и ожесточената борба за място в България.

Влакът с бежанците пристига на гара Шумен. По време на престоя на гарата едно семейство моли Яна да даде бебето си на тях, защото нямат свое. Офицерът обещава прекрасно бъдеще, но Яна отказва. Влакът се връща в Ески Джумая, защото там има много тракийци, установили се там след 1878 г. Местната власт полага грижи като настанява бежанците в училище „Неофит Рилски.“ Полагат се грижи за временното им изхранване.

Започва многострадалният бежански живот на Яна и Петър Андрееви. Мнозина се отправят по селата. Започват работа като говедари, свинари, овчари и други селскостопански работници.

През 1919/1920 г. семейството на Яна и Петър се премества да живее в с. Герен (кв. Вълбел), където се нуждаят от говедари. Започва митарство от къща на къща. Яна е стожер на семейството. Петър работи като общоселски пастир, биволар, воловар, конски пастир. Яна работела по къщите, копае и жъне,

та ще ти изкарам червата. Върви си във вас. Да не съм те видяла повече, иначе ще дойда и там ще те убия.“

Постъпката се обсъжда на сесии и сбирки на турците в джамията. Ходжата заключава: „Ние трябва да се откажем от този кучешки табитет. Някой да се виждал това да прави българин с нашите жени? Има къде да се облекчаваме.“ Българките заключава: „Вие всички мъже не струвате колкото бежанката.“

Животът на всеки човек е изпълнен с падения и възходи. Само животът на бежанеца е все надолу. Идва полиция в общината и съобщава за смъртта на дядо Петър. Трябва да се вземат тленните останки. Но... няма пари. Баба ми предлага да бъде погребан там. На следващия ден в една бохча прибира дрехите му, попът да ги опеи и ги погребва в гробището. И сега паметникът му стои до нейния паметник и ние го почитаме.

Бежанката отново се изправя пред пропаст. Хазайката настоява по най-бързия начин да освободи къщата, защото няма да може да плаща наема. Така баба ми с двете си момчета се озовава на улицата в колата с малко покъщнина. Няма къде да отидат. Но съдбата се смилява над тях. Идват двама ергени Дечо Марков и Петър Илиев. След кратък разговор Дечо предлага да отидат и живеят в неговата къща. Другият квартирант започва да ги утешава. Идват и съседите Гана и Тодор и ги канят на вечеря. Постава се основата на едно дружно и неразделно многолюдно семейство. Двете жени са като истински сестри до последните си дни.

Яна не престава да се бори за правата и равенството на децата си, малтретирани от селския учител, който мразел всяко бедно дете. Но нейните деца учат и работят. А и всички таят страх от бежанката.

Започва оземляването. Построяването на къщи с „бежанския заем“ или т.н. „Шаронов заем“. На помощ се притичват само сиромаси от селото. Българската земеделска банка осигурява заем за селскостопански инвентар. При закупуването на воловете директорът казва: „Дай им най-хубавите волове, а за парите не мисли.“ Самият директор изпраща Яна бежанката да си избере железен плуг и сгъваема грапа, а най-вече железна каруца. Баба ми се навежда да целуне ръка на банкера, а той и казва: „Ти нищо не си сгрещила, че да ми целуващ ръка. На добър час.“

Сестрите помагат в издръжката на семейството. Аз ги помня, но рано си отидоха от нас. Така Яна бежанката събира отново семейството. Задомяват се всички, приема философски превратностите в живота. Търси доброто и истината.

Може много да се пише. Но с право Яна Бежанката си заслужава мястото сред 10 личности на изявени българи на изложбата в Брюксел, посветена на председателството на Европейския съюз.

Боян Саръев: Ако бездуховността и безбожието не започнат да се отласкват от своето дъно, Содом и Гомор ще ни изглеждат невинни като детска играчка

ЛИЯНА ФЕРОЛИ

Продължение от миналия брой

Учредява и Движението за християнство и прогрес "Св. Йоан Предтеча", поставящо си за цел да върне потомците на помохамеданчените насилни българи в лоното на Православната църква. Покръстил е хиляди души, но не ги брои, защото духовността, според него, не се измерва със земни мерки. За тази си апостолска дейност свещеникът е удостоен със златен кръст от Вселенския патриарх Вартоломей.

Стига се и до масовата кръщенка на 18 май 1991 г. в храма „Успение на Св. Богородица“, когато изрича спасителните думи: **Кръщават се Божиите раби – Момчил, Ралица, Огнян, Севда, Илица...** Макар че, казва той, не е толкова важно как ще се наричаме, а да си останем хора, да се обичаме, да сме равноправни и свободни, да не позволяваме да ни използват за временни политически цели. И най-вече да можем да изпитаем великата духовна радост от връщането си към храма на отколешната вяра, към корена, към рода и Отечеството си, от намирането на вечния духовен покой.

Още от първите си години на служение той започва усилената дейност за създаване на фондация за набиране на средства, с които възстановява много порутени и запустели християнски храмове в Родопите. Постепенно превръща храма в кв. „Гледка“ в цялостен манастирски комплекс и просветителски център, който се превръща в притегателен център за християните от региона и от цялата ни страна. Взима дейно участие в цялостния обществен живот на Източните Родопи. Развива и широка социална и благотворителна дейност. Отваря към храма трапезария за бедни и социално-слаби хора.

През 2002 г. храмът „Св. Успение Богородично“ се сдобива с копие на чудотворната икона „Света Богородица Всецарица“ от Атонския манастир Ватопед, известна с мистериозното си въздействие при лечението на ракови заболявания. В

специално дървено сандъче пред иконостаса на църквата се пазят и частици от Кръста, на който е разпнат Христос, те били открити при разкопки в апсидата на Епископския център в близост до Перперикон. Двете свещени реликви дарили на вярващите с цялото си сърце много чудотворни изцеления.

Цялостна и обективна представа за неговата мащабна и народополезна дейност дават трите му тома книги под заглавие „Отец Боян Саръев“, съдържащи негови публикации, интервюта, съобщения, документи... Те се намират в кърджалийския Държавен архив, в който се съхраняват и фоно, и видеозаписи от предаването му по телевизия СКАТ „За вярата българска“, както и видеокасети от масовите кръщенки в Родопите.

През 1996 г. отецът издава и автобиографичната си книга „Гласът на викария в пустинята“. През 1998 г. е включен в списъка на 500-те най-влиятелни лидери на света, изготвен от Американския биографичен институт. По този повод той казва, че ако човекът превърне тленното, преходното, суетното в свой кумир, това ще го доведе до погибел.

Отецът беше убеден, че който не е готов да умре, значи вече е мъртъв. Често припомняше и библийската истина, че вярата не е за слаби, колебливи, изпадащи в апатия и униние хора. Че тя е за силните, преодоляващи всички затруднения, за хората с чисто сърце и чиста душа. Защото само с очите на чистото сърце може да се съзре Бога, да се проумее и да се усети цялата благодат, изливана щедро от Него. Докато атеизмът, бездуховността

са равностойни на безумие и на лудост. А предано вярващият открива Бога в съвършеното Му творчество. Казваше също, че истински вярващите се разбират добре, без значение каква религия изповядват.

Смяташе също, че за държания ни десетилетия далече от ценностите на християнството народ, ще е нужно още доста време, за да осъзнае своята истинска християнска идентичност и потребност. И едва тогава всичко ще си дойде на своето място. Но сега бездуховността и безбожието стигнаха своето дъно и вече трябва да започне да се отласква от него. Иначе атеизмът ще доведе хората до безумие, до лудост, а Содом и Гомор ще ни изглеждат невинни като детска играчка. И все така, човешкият живот няма да има стойност и смисъл.

А продължаващото и днес упорито и целенасочено отчуждаване на потомците на българо-мохамеданското население на Родопите от българския му корен, ще продължава да къса жива плът от снагата на България. Но предано вярващите, с чисто сърце и чиста, безкористна душа, ще могат да съзрат Бога, да проумеят и усетят цялата Му благодат, да Го откриват в съвършеното Му творчество.

Така с цялото си богословско и народополезно дело отецът успя да въздигне високо душите ни, стремите ни към пречистената вяра. Освети и битието ни с тайнствата на вечността. И ще продължава да го прави от по-високото в духа поле. И ще продължи да ни покръства с любов.

Вечна му памет!

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакционната колегия на вестник „Тракия“ честити на рождениците на Съюза през месец февруари:

- Георги Георгиев – Варна3 февруари 1974 г.
- Христо Калоферов – Варна3 февруари 1948 г.
- Митрьо Митрев – Карнобат.....5 февруари 1937 г.
- Мария Божкова – София.....7 февруари 1952 г.
- Андон Андонов – София..... 12 февруари 1938 г.
- Николина Белчева – Любимец 14 февруари 1944 г.
- Коста Лъондев – Свиленград..... 15 февруари 1939 г.
- Тодор Каваков – Димитровград..... 28 февруари 1946 г.

ТЪЖНА ВЕСТ! НАПУСНА НИ БОЖАНКА НИКОЛОВА

С прискърбие и огромна болка научихме за внезапната кончина на Божанка Николова. За нас, тракийци, тя бе един от авторитетите, които изпълваха богатата и пъстра палитра на организацията ни.

Съюзът на тракийските дружества в България загуби изключителен човек и ръководител.

Тракийка, общественичка и прекрасен човек, тя беше дълбоко свързана с трагичната съдба на тракийските бежанци.

Като член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България и председател на Тракийско дружество „Лазо Лазов“ в гр. Средец, тя работеше активно и всеотдайно за тракийската кауза.

Божанка, макар и посмъртно, ще остане в нашите редици като човек и личност с горещо тракийско сърце и силна воля за отстояване на тракийската кауза, която беше мисията на нейния живот.

Поклон пред паметта ѝ!

Красимир Премянов,
Председател на СТДБ

СБОГУВАХМЕ СЕ СЪС СЛИВЕНСКИЯ МИТРОПОЛИТ ЙОАНИКИЙ

С прискърбие и болка научихме вестта за кончината на Негово Високопреосвещенство Сливенският митрополит Йоаникий.

Като духовен пастир той всеотдайно работеше за опазване на духовното наследство на Българска православна църква. Последователно и мъдро отстояваше християнските ценности и традиции.

Ние, тракийци, имахме честта да общуваме с него и смирено да слушаме молитвите му и заупокойните литургии на Петрова нива. Ще го запомним като човек, дълбоко свързан с православието и християнската вяра.

Съюзът на тракийските дружества в България загуби приятел и съмишленик, който ще остане завинаги в сърцата ни!

Поклон пред светлата му памет!

Красимир Премянов,
Председател на СТДБ

ТРАКИЙЦА – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7А, тел.: 02/987 48 96

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, чл. кор. на БАН Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; [Тодор КОРУЕВ] Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Димитринка СМОЛЕВА (София) 02/412 12 36, 0886 746 044; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) 076/60 13 67; Радостина ПРАМАТАРОВА (Средец); Стефан МИЛЕВ (Маджарово); Веска Ламбова (Шумен) 0877 71 85 03; Светла ЧЕРНОГОРОВА (Сливен); Златка МИХАЙЛОВА и Анета ГЕОРГИЕВА (Хасково) 0894 044 420; Донка ДИМОВА (Карнобат); Мария ИВАНОВА (Ямбол) 046/66 35 40; Светлана ПЕЕВА и Валя ГЕОРГИЕВА (Поморие); Златка ЯНЕВА (Сливен) 0897 601 560

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака).

ТРАКИЙЦИ ПОЧЕТОХА ПАМЕТТА НА ЯНИ ПОПОВ

На 20 януари 1945 г. в Ивайловград издъхва легендарният тракийски войвода Яни Попников Янев, известен като Яни Попов. Тракийци почетоха паметта на войводата, полагайки цветя на гроба му, пред неговия барелеф и паметник.

Той е роден на 27 септември 1876 г. в село Карахадър, Лозенградско. Баща му е видният духовен деец и революционер Никола Бъчваров, а майка му Параскева Докова, известна като майка Парашкева – Карахадърската попадия. Дядо му Яни Бъчваров е приютявал Васил Левски в дома си и участвал в изграждането на нелегален комитет.

Детството си Яни Попов прекарва в родното си село, където учи до трети клас, след което заминава за една година в Одрин, а по-късно учи ковачество в Чорлу.

Яни Попов се присъединява се към ВМОРО през 1897 г., а след 1900 година за кратко е четник при Лазар Маджаров, след което се установява в Бургас. За революционна дейност е осъден задочно от Одринския военен съд на 101 години затвор. Две години по-късно той се връща нелегално по родните места с агитационната чета на Лазар Маджаров. Това е началото на активната му дейност като комита.

На конгреса на Петрова нива, на който се взема решение за обявяване на въстание в Тракия, Яни Попов участва като делегат и е определен за войвода на полския участък на Лозенградския революционен район. След потушаването на Илинденско-Преображенското въстание той действа с четата си в Странджа до Младотурската революция.

Участва в Балканските войни, а след Междусъюзническата война през 1913 година се установява и живее в Ортакой. Взема участие в

създаването на Тракийската организация за защита интересите на тракийските бежанци, както и в първия възпоменателен събор на Петрова нива през 1928 година.

Яни Попов е автор на химна на тракийската революционна борба „Ясен месец“ и на две книги: „Странджанска гусла“ (1905) и „Странджански жалби“ (1909). Пълният текст на „Ясен месец“, озаглавен „За Пано и Равашола“, е поместен в „Странджански жалби“. В песента е възпят подвига на четата на тракийския вой-

вода Пано Ангелов, която води кръвavo сражение с турския аскер на 2 април 1903 година в село Сърмашик (дн. с. Бръшлян, Малко Търновско). След предателство, четата е обградена от редовна турска войска, почти всички четници са избити, както и войводата Пано Ангелов. Техният подвиг, както и героизма на всички българи, борещи се за свободата на Тракия остават в историята чрез песента „Ясен месец“.

Яни Попов умира на 20 януари 1945 г. в Ивайловград, но остава завинаги в паметта на признателни тракийци. Една от големите улици в Ивайловград носи неговото име, а в началото ѝ има барелеф на войводата.

Името на Яни Попов носят тракийските дружества в Ивайловград и Созопол. Признателни тракийци са издигнали в Созопол паметник на войводата, върху който е изписан първият стих от популярната негова песен: „Ясен месец“.

Ясен месец

Ясен месец веч изгрива над зелената гора.
В цяла Странджа роб запява песен нова юнашка.
През потоци, реки, бърда, нещо пълзи, застава
Дал е Юда самодива, или луда гидия?
Ней е Юда самодива, нито е луда гидия
Най е чета от юнаци, плашило за читаци.
Бързат, бързат да престигнат преди петли в Сърмашик,
Да ги никой не угади и ги подло предаде.
Пушка пукна, ек отекна, знак се даде за борба
Бомби трещат, куршум пици – цяла Странджа веч ечи
Тиранинът е уплашен, от геройската борба.
Нема вече плахи роби, има горди юнаци...
Гръм, куршуми, гръм отново! Скъпа кръв порой тече,
Пада Паньо, Равашола, мрат в борбата синове.
О, Сърмашик, село славно, от юнашката борба,
О, Сърмашик, знаме ново на тракийската свобода.

Продължава от 5-а стр.

Изнесените научни тези и последвалите научни дискусии породиха небивал интерес.

Конференция на тема „120 години от Илинденско-Преображенското въстание“ бе проведена на 19 август 2023 г. на Петрова нива с докладчици проф. Светлозар Елдров, Стоян Райчевски, доц. Геновева Михова, доц. д-р Ваня Стоянова, Иванка Мечева, проф. Георги Михов. Към нея бе проявен изключителен интерес. Присъстващите в залата задаваха много въпроси и изказваха свои мнения. Изнесените доклади ще намерят място на страниците на следващия том от Известия на ТНИ.

На 23 септември 2023 г. в с. Хухла бе проведена научна конференция на ТНИ, посветена на 110-годишнината от разорението на тракийските българи, и бе показана съпътстваща изложба на тази тема, създадена от учени от института.

Научните дейци от ТНИ положиха много труд и усилия за организирането на конференцията „Воля за живот, сила за памет, надежда за справедливост. Тракийските българи в изпитанията на националната катастрофа и след това

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА...

(1913–2023).“ Тя се проведе в залата на СТДБ на 24 ноември 2023 г. Дебатите и докладите предизвикаха отново силен интерес. Участието на чл.-кор. проф. Васил Проданов, проф. д-р Светлозар Елдров, доц. д-р Георги Граматиков, доц. д-р Георги Митринов, доц. д-р Геновева Михова, доц. д-р Ваня Стоянова, д-р Тодор Тодоров, д-р Красимира Узунова, Стоян Райчевски, Емилия Славкова, Георги Илиев отново доказа високото ниво на научния потенциал на ТНИ. А гостите-докладчици: доц. д-р Диана Стоянова, д-р Тодор Тодоров, д-р Елена Александрова, Мариета Филчева, Райна Антонова-Тончева, Светла Михайлова допринесоха за още по-точното и прецизно представяне на научната фактология.

Членовете на ТНИ с публикации и преки участия в печатните и електронните медии представиха и взеха отношение по редица теми, свързани с историята и актуалното състояние на Тракийския въпрос.

Подготвя се издаването на 20-ти том на Известията на ТНИ.

Ценен и незаменим съратник

в съюзния ни живот както винаги бе редакцията на в. „Тракия“ и на сайта. Редакторът на сайта и на вестника д-р Ваня Иванова с много отдаденост и професионализъм отразяваше навреме нашите прояви, публикувайки и много свои авторски материали. Вестникът излизаше редовно – два пъти в месеца. Свои авторски материали на страниците на вестника публикуваха чл.-кор. проф. Васил Проданов, чл.-кор. проф. Иван Гранитски, проф. Светлозар Елдров, д-р Ваня Иванова, доц. д-р Ваня Стоянова, Стоян Райчевски, Иванка Мечева. На страниците на вестника и в сайта намериха отражение и много материали за организационния живот и дейността на дружествата по места, както и за научните, литературни и поетични вечери от календара на Културен клуб „Тракия“. Информация за всички актуални събития, годишнини, чествания и интервюта бяха публикувани и на сайта на СТДБ. Всички броеве на вестника са предадени в Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“.

Много ползотворна беше и дей-

ността на Културен клуб „Тракия“ в сътрудничество с издателство „Захарий Стоянов“ с организирането на литературните вечери и четения на любими книги, както и отбелязване на годишнини на видни тракийски дейци.

През годината се полагаха усилия за поддържане на офисите на СТДБ в приятен и приветлив вид, всички важни документи бяха архивирани. Продължи и обработката и систематизирането на книжния фонд в библиотеката на СТДБ, комплектоването на снимковия и видео-материал за тракийското движение. Сега библиотеката позволява и посещения на читатели, които да прекарат приятни часове с любимата си книга. Основната ни цел е библиографското богатство, с което разполагаме, да бъде съхранявано правилно, за да остане за поколенията като документално свидетелство за величавата и изпълнена с превратности история на тракийските българи.

Изразяваме благодарност към ветераните-активисти на СТДБ, към структурите на Малоазийските българи, към клуб „Родопи“ и към всички наши съратници от структурите по места, които въпреки труд-

ностите, успяха да организират и осъществят своите прояви.

През изминалата година, за съжаление, се разделихме с Отец Александър Чъкърък – забележителна личност, виден тракиец и общественик, духовен баща и обединител на българите в Одрин, защитник и радетел на тракийската кауза.

Уважаеми колеги, тракийци, всичко изброено до тук ни дава основание да изразим увереност, че нашият Съюз продължава активно да работи, оставайки верен на родолюбивите си принципи и ценности. Всички заедно, с нашите верни съмишленици, членове и активисти, с нашите дружества, които са кръвоносната система и движещата сила на организацията ни, ще продължим да отстояваме тракийската кауза и да съхраняваме културно-историческото наследство на тракийци за поколенията.

Изготвили:

Искра Чернева
Зорница Радонова
доц. Ваня Стоянова
д-р Ваня Иванова
Светла Пълева
Десислава Костова
Иванка Мечева